

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра економіки, права та управління бізнесом

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
за магістерською програмою професійного спрямування
«Економіка, планування та управління бізнесом»

на тему: «Дослідження та прогнозування кон'юнктури ринку
(на прикладі ринку м'яса птиці України)»

Виконавець:

студентка 66 групи
факультету економіки та управління
підприємництвом
Григоржевська Юлія Валентинівна

Науковий керівник:

к.е.н., доцент
Янковий Володимир Олександрович

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Дослідження кон'юнктури товарного ринку є важливим етапом в ухваленні управлінських рішень, оскільки результати таких досліджень дають змогу знизити ризики під час проектування управлінських рішень (вихід на нові ринки, пошук нових можливостей, обґрунтування диверсифікації бізнесу тощо). Уміння й навички проведення кон'юнктурних досліджень є вектором успішного функціонування фірми у зовнішньому середовищі.

Нині питання дослідження й оцінки кон'юнктури міжнародних, національних та локальних товарних ринків набувають особливої актуальності в контексті розвитку теорії та практики маркетингових досліджень. Необхідність вивчення ринкової кон'юнктури визначається сутністю сучасного маркетингу, його чітко вираженою орієнтацією на інтереси ринку.

Пристаючи до аналізу кон'юнктури товарного ринку, важливим питанням є організація самого дослідження, тобто підбір методик, методів, вибір параметрів, факторів тощо. В літературі з питань дослідження кон'юнктури ринку переважно містяться методики та методичні вказівки щодо дослідження ринкової кон'юнктури. Методологія кон'юнктури ринку в повному розумінні цього слова практично не знаходить відображення в теорії.

Стан та динаміка виробництва м'яса птиці в Україні протягом останніх років свідчить про необхідність його більшої ефективності. Стратегічним пріоритетом соціального та економічного розвитку України в умовах ринкових перетворень є підвищення рівня продовольчої безпеки держави на основі нарощування виробництва продуктів харчування, поліпшення їх якості та збалансованості за поживними речовинами, а також забезпечення захисту інтересів вітчизняного виробника.

Продовольча система України, як і будь-яка інша, – це єдине економічне формування, що складається з окремих взаємопов'язаних частин, кожна з яких виконує свої специфічні функції, спрямовані на вирішення загального завдання: забезпечення населення високоякісними продуктами харчування за доступними цінами. У зв'язку з цим продукти птахівництва, зокрема виробництво м'яса птиці, за співвідношенням ціни і якості, враховуючи купівельну спроможність населення України, завжди посідали провідні позиції.

Аналізу кон'юнктури ринку присвячено багато робіт таких науковців як Герболюк Н.Л., Горин М.Ф., Коваленко О.Ю., Ковальов А.І., Кучеренко В.Р., Карпов В.А., Маркітан О.С., Тюха І.В., Левшин М.Ф. та інших.

Метою дослідження є аналіз стану ринку м'яса птиці, виявлення перспектив його розвитку та прогнозування ринкової кон'юнктури.

Задачі дослідження:

- розкрити сутність та особливості кон'юнктурних досліджень;
- дослідити методичні підходи щодо дослідження кон'юнктури ринку;
- розглянути економіко-математичні моделі у прогнозуванні ринкової кон'юнктури;
- описати характерні особливості м'яса птиці;

- проаналізувати кон'юнктуру ринку м'яса України;
- дослідити стан та тенденції ринку м'яса птиці України;
- визначити основні проблеми зміцнення позицій України на світовому ринку м'яса птиці;
- здійснити прогнозування стану ринку м'яса птиці України.

Об'єктом дослідження є процеси на ринку м'яса птиці, його стан та перспективи розвитку.

Предметом дослідження є теоретичні, методологічні та практичні аспекти кон'юнктурних досліджень.

Методи дослідження. Для вирішення поставлених завдань у кваліфікаційній роботі на здобуття освітнього ступеня магістра було використано наступні методи: порівняльний метод, розрахунково-аналітичний та структурно-динамічний методи, метод експертних оцінок.

Інформаційною базою дослідження слугували нормативно-правові акти та законодавство України, наукові видання, маркетингові дослідження, офіційні статистичні дані, матеріали конференцій та інші Інтернет-ресурси, присвячені проблемам та особливостям функціонування ринку м'яса птиці.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (50 найменувань). Загальний обсяг роботи становить 76 сторінки. Основний зміст викладено на 71 сторінці. Робота містить 8 таблиць, 5 рисунків.

Публікації. За результатами здійсненого дослідження опубліковано статтю «Аналіз кон'юнктури ринку м'яса в Україні» у студентському збірнику ФЕУП ОНЕУ.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «**Теоретичні та методичні аспекти кон'юнктурних досліджень**» розглянуто сутність та особливості кон'юнктурних досліджень, методичні підходи щодо дослідження кон'юнктури ринку, економіко-математичні моделі у прогнозуванні ринкової кон'юнктури.

У другому розділі «**Дослідження кон'юнктури ринку м'яса птиці**» наведено характерні особливості м'яса птиці, проведено аналіз кон'юнктури ринку м'яса України, проаналізовано стан та тенденції ринку м'яса птиці України.

У третьому розділі «**Прогнозування ринкової кон'юнктури ринку м'яса птиці України**» виявлено основні проблеми зміцнення позицій України на світовому ринку м'яса птиці та проведено прогнозування стану ринку м'яса птиці України.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити такі висновки, основні з яких такі.

1. Кон'юнктура ринку – економічна ситуація, що складається на ринку і характеризується рівнями попиту та пропозиції, ринковою активністю, цінами,

обсягами продажів, рухом процентних ставок, валютного курсу, заробітної плати, дивідендів, а також динамікою виробництва і споживання.

2. Кон'юнктура потребує постійних, безперервних досліджень та прогнозів. Тому виникає необхідність методологічної основи, котра враховує найбільшу кількість факторів, принципів, показників та методів. Результати кон'юнктурних досліджень можуть бути використані для різних цілей, таких як складання економічних та технічних прогнозів, визначення перспективних напрямів наукових досліджень, складання бізнес-планів, оскільки результати таких досліджень дають змогу знизити ризики під час проектування управлінських рішень.

3. Прогнозування кон'юнктури ринку – це вивчення стану ринку, що формується певними факторами і виражається в конкретних показниках. Оскільки при різних обставинах один і той самий фактор може впливати по-різному на ситуацію, при аналізі й прогнозуванні особливе місце повинно бути надане векторному напрямку впливу кожного з них.

4. Ринок м'яса займає високу позицію серед товарних ринків, через те, що м'ясо є невід'ємною частиною раціону кожної людини, у якого не має відповідних товарів-замінників. М'ясні продукти є головним елементом державного стратегічного запасу, а галузь м'ясної та м'ясопереробної продукції має великий вплив на розвиток економіки України. Через те, що м'ясний ринок та ринок м'ясопродуктів в Україні становить значну частку, то пріоритетом у національній продовольчій політиці мають знаходитись розвиток та підвищення конкурентоспроможності національних підприємств галузі.

5. Найбільшим виробником м'яса птиці в Україні є ПАТ «Миронівський хлібопродукт» із часткою ринку 67%, ТОВ «Комплекс Агромарс» – 10%, ТОВ «ПК «Дніпровський»» – 5%, корпорація «Агро-Овен» і ПАТ «Володимир-Волинська ПФ» – 6%. Станом на 01.03. 2018 р. чисельність птиці в Україні була 197 531,6 тис. голів, з яких у великих та середніх сільськогосподарських підприємствах – 115543,3 тис. голів. У 2017 р. лідер на ринку м'яса птиці в Україні отримав близько 80 % бюджетних дотацій. Такий розподіл бюджетних коштів є суперечливий до європейських стандартів державної фінансової підтримки і абсолютно розбалансовує розвиток галузі. За статистичними даними, у січні-лютому 2019 року всіма категоріями господарств вироблено 384,6 тис. Тонн м'яса всіх видів у забійній вазі, що вище рівня січня-лютого 2018 року на 0,6 тис. тонн. При цьому, виробництво яловичини та свинини зросло на 8,9% та на 1,6% відповідно, але м'яса птиці зменшилося на 2,5%.

6. Обсяги зовнішньої торгівлі м'ясом та м'ясопродуктами склав наступне: експорт зріс відносно січня-лютого 2018 р. на 67% і склав 42 тис. тонн; імпорт збільшився на 5% відповідно і склав 29 тис. тонн. У господарствах всіх категорій поголів'ям птиці збільшився на 2,4% відносно 01.03.2018 р. і склав 194,7 млн. голів. Із них в сільськогосподарських підприємствах кількість склала 112,6 млн. голів, що на 3,7% вище відповідного періоду минулого року. Що стосується господарств населення, то вони показали приріст поголів'я на 0,6%. Станом на 1 березня 2019 року чисельність птиці всіх видів в Україні склала 194736,6 тис. голів.

7. Лідируючі області: Вінницька – 27 197,5 тис. голів, Київська – 27099,9 тис. голів, Черкаська – 22942,5 тис. голів, Дніпропетровська – 18 085,6 тис. голів. У сільськогосподарських підприємствах чисельність склала 112569,8 тис. голів. Провідними є: Київська область – 20 675,2 тис. голів, Вінницька – 19740,4 тис. голів, Черкаська – 19038,2 тис. голів, Дніпропетровська – 14635,0 тис. голів.

8. Найбільш точно баланс м'яса птиці України (3.1) станом на 2020 р. відповідає варіант комбінації прогнозів під номером 4 та 8. Прогнозування показників за балансовим методом означає, що агреговане виробництво м'яса птиці в Україні в 2020 році буде знаходитися в інтервалі 1295,10 до 1295,90 тис т, споживання буде на рівні 1023,14 тис т, експорт буде на рівні 390,83 тис т, імпорт буде на рівні 124,81 тис т.

АНОТАЦІЯ

Григоржевська Юлія Валентинівна, «Дослідження та прогнозування кон'юнктури ринку (на прикладі ринку м'яса птиці України)».

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності: «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» за магістерською програмою професійного спрямування «Економіка, планування та управління бізнесом». – Одеський національний економічний університет. – м. Одеса, 2019 рік

У роботі розглядаються теоретичні та методичні аспекти кон'юнктурних досліджень, а саме сутність та особливості кон'юнктурних досліджень, методичні підходи щодо дослідження кон'юнктури ринку, економіко-математичні моделі у прогнозуванні ринкової кон'юнктури.

Проаналізовано кон'юнктуру ринку м'яса птиці, наведено характерні особливості м'яса птиці, проаналізовано стан та тенденції ринку м'яса птиці України.

Проведено прогнозування кон'юнктури ринку м'яса птиці України, тобто визначено основні проблеми галузі; розроблено прогноз основних показників кон'юнктури ринку м'яса птиці України.

Ключові слова: кон'юнктура ринку, прогнозування, м'ясо птиці, трендові моделі, кореляційно-регресійний аналіз.

ANNOTATION

Hryhorzhevskaya Yuliia, "Research and forecasting of market conjuncture (on the example of the poultry meat market in Ukraine)".

Thesis for Master degree in specialty "Entrepreneurship, Trade and Stock Exchanges" under the program "Economics, Planning and Business Management". – Odessa National University of Economics. – Odessa, 2019

The paper deals with theoretical and methodological aspects of market research, in particular the nature and features of market research, methodological approaches to market research, economic and mathematical models in predicting market conditions.

The market situation of poultry meat is analyzed, the characteristics of poultry meat are presented, the status and trends of the poultry meat market of Ukraine are analyzed.

The market forecast for the poultry meat market in Ukraine is conducted, the main problems of the industry are identified; the forecast of the main indicators of the market situation of the poultry meat of Ukraine is developed.

Keywords: market conjuncture, forecasting, poultry meat, trend models, correlation-regression analysis.